

כושר ההפראה האופטימאלי של זירמה נזר לית, השמורה בטמפרטורה של $5^{\circ}\text{C} + \text{מ}^{\circ}\text{C}$, מת בלט ביום השני שלאחר הפרשת הזירמה. זירמה בהקפאה עמוקה, השמורה בטמפרטורה של מינוס 80°C , מגלה כושר הפראה טוב ביותר בחודש השני לאחסנה, וירידה בולטת בכושר הפראה מופיעה בחודש ה-7 ל-8 לאחסנה. זירמה קפואה בטמפרטורה של מינוס 196°C , עשויה להפרות ביתר יעילות בשנה השניה לאחסנה (לעומת השנה הראשונה לאחסנה).

אחסנה ממושכת של זירמת פרים צעירים (שעתידיים לעמוד במבחן צאצאים), אפשרית אמנם מבחינה טאכנית, ויש לצפות שכושר ההפראה אף ישתמר ל-6 עד 8 שנים, אולם הוכחה ניסויית להנחות אלה, אין לעת-עתה לרשותנו. תומצת ממאמרו של פרופ' ליידל

ע"י י. ב.

הכרה להבדיל בין שני הטיפקודים שלהם: (1) הכושר להפרות, כלומר – לעורר את הביצית להתפתחות ע"י תהליך ההתחלקות; (2) מסירה או העברה של המידע הגאנאטי. מה חומר הרב שנצטבר במכוני ההזרעה למדו לדעת שאמנם עלולה להופיע השפעה על המידע הגאנאטי בעקב הזדקנות תאי הזרע באחסנה בטרם ייפגע כושר ההפראה שלהם. ההפראה באינפורמאציה הגאנאטית התבלטה עד עתה באופן קליני על ידי העליה בשיעורי מות העובר אצל פרות שהוזרעו בתאי זרע „זקנים“ (שאוחסנו זמן ממושך). תופעה זו נקבעה במקרים של שימוש בזירמה נוזלית זקנה, כבמקרים עם זירמה קפואה זקנה. בזירמה שבהקפאה עמוקה מופיעה ההזדקנות מאוחר יותר מבזירמה נוזלית רגילה כיוון שהטמפרטורה הנמוכה מאיטה את תהליכי חילוף החומרים בזירמה.

תאומים לפי הזמנה?

הידיעות המתפרסמות בשנים האחרונות על לידות של „שלישיות“ ו„רביעיות“ (לידות מרובות וולדות) בנשים שטופלו ב„תרופות-פוריות“ (מחמת עקרות ממושכת) משכו את תשומת-ליבם של חקלאים, בהיותם מעוניינים לדעת מה הושג עד עתה במחקר ובניסויים בהמרצת לידות-תאומים בבקר. חשיבות מיוחדת נודעת לשאלה זו בשנים האחרונות כשהביקוש לבשר-בקר עולה בהתמדה וכן גם עולים המחירים לבשר זה.

ידוע מהניסיון שלידות מרובות-וולדות שכיחות גם בבקר, כשפרות שהתקשו בהתעברות טופלו בתרופות-פוריות גונאדוטרופיות. אולם משפע זה של וולדות-שלישיות, רביעיות וכו' – אין בעל הפרה שואב נחת כלל וכלל כי ברוב המקרים נפסד השגר כולו בעת הלידה, או בתקופת הינקות, ואפילו נותר אחד בחיים הרי הוא מפגר בהתפתחותו. בנוסף לזה גורמות לידות כאלה לירידה בתנובת האם מחמת המאמץ הקשה בהריון ובלידה.

באנגליה ישנו צוות של חוקרים, בראשותו של ראסון, החוקר את שאלת ריבוי הוולדות בבקר בכל לידה זה 15 שנה, ורק בשנתיים-שלוש האחרונות הגיעו לתוצאות שמבטיחות וויסות ההריון והלידה לשני וולדות בלבד. אין סומכים עוד על השיטה הקודמת, לפיה עוררו על ידי הורמונים הבשלת ביציות רבות ע"י הורמונים, הפראתן והשאתן לתקופת ההריון באותה פרה עצמה. בשנים האחרונות נוסדו שיטות אחדות של הוצאת (שטיפת) הביציות המופרות מפרה אחת, שתפקידה הוא לשמש „תורמת“ (donor) והעברת או השתלת 2 ביציות כאלה בפרה אחרת שתאנתה מתואמת (סינכרונית-חד-עיתית) עם זו של התורמת, כדי שיתאפשר בפרה „הקולטת“ תהליך של הריון נורמאלי.

באכזבות וכשלונות מרובים נתנסו החוקרים בביצוע הוצאת הביציות המופרות מהפרה התורמת לפרה הקולטת. ניסו לבצע זאת ללא ניתוחים, לשם קבלת הביציות וכן להשתלתן, אולם בסופו של דבר נתברר שהדרך הבטוחה ביותר היא בשיטה של ניתוחים והעברת כל ביצית לשחלה נפרדת, לשם מניעת התפתחות 2 העוברים ב„דירה משותפת“. החוקרים הגיעו למסקנה שאפשר לקוות להצלחה רבה בהולדת תאומים בני-קיימא בשיטה זו, אולם לעת עתה אין לבצע זאת למעשה בהיקף רחב, כל עוד הניתוחים לשם קבלת הביציות המופרות והשתלתן גוזלות זמן רב (כ-40 דקות) ואין להטיל עול כזה על מכוני ההזרעה.

בכל אופן מקווים אנשי הצוות הנ"ל שתוך 10 השנים הקרובות (ואולי אף בפחות זמן) תימצא שיטה מעשית ונוחה שאפשר יהיה להמליץ עליה בפני הבוקרים, ובייחוד בפני המגדלים בקר לבשר. הובא לדפוס על ידי י. בן-רחל